

Súd: Okresný súd Nitra
Spisová značka: 7Csp/223/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4117230444
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 02. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vlasta Ondrejková
ECLI: ECLI:SK:OSNR:2019:4117230444.5

Rozhodnutie

Okresný súd Nitra v spore žalobcu: Intrum Slovakia, s.r.o., so sídlom Mýtina 48, Bratislava, IČO: 35 831 154, zastúpený JUDr. Ján Šoltés, advokát so sídlom Bratislava, Mýtina 48, IČO: 37 927 795, proti žalovanému: Z. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom D., D. XXX/XX, zastúpený opatrovníkom Spoločnosť Zlatý vek, o.z., so sídlom Nitra, Novomestského 499/17, IČO:42 204 267, o zaplatenie 2.298,81 eura s príslušenstvom, takto

rozhodol:

I. Žalovaný je p o v i n ý zaplatiť žalobcovi sumu 1.080,46 eura, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne od 18.12.2016 do zaplatenia, a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Súd žalobu vo zvyšku zamieťa.

III. Žalovanému náhradu trov konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca sa žalobou, doručenou súdu dňa 20.11.2017, domáhal zaplatenia sumy 2298,91 eura s príslušenstvom. Žalobu odôvodnil tým, že predchodca žalobcu (Slovenská sporiteľňa, a.s.) a žalovaný uzatvorili dňa 11.11.2013 zmluvu o splátkovom úvere č. 5049359260, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver 2001 eur s dohodnutou úrokovou ročnou sadzbou 20,9%, ktorý sa zaviazal žalovaný splácať formou mesačných splátok. Žalovaný porušil svoj záväzok uhrádzať pravidelné mesačné splátky riadne a včas, preto predchodca žalobcu vyzval žalovaného na úhradu omeškaných splátok s upozornením na možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti pohľadávky z dôvodu neplatenia. Vzhľadom na to, že žalovaný napriek písomnej výzve nezaplatil dlh z titulu omeškaných splátok, predchodca žalobca vyhlásil úver ku dňu 22.11.2016 za mimoriadne splatný. Keďže žalovaný v poskytnutej 15 dňovej lehote od doručenia oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti dlžnú sumu neuhradil, od 18.12.2016 sa dostal do omeškania so zaplatením dlžnej sumy spolu s príslušenstvom. Právny predchodca žalobcu vyzval listom zo dňa 20.12.2016 žalovaného na úhradu dlžnej sumy. Zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 24.03.2017 žalobca nadobudol pohľadávku žalovaného, o čom bol žalovaný upovedomený písomným oznámením.

2. Súd vo veci vydal najskôr dňa 09.01.2018 platobný rozkaz sp. zn. 7Csp/223/2017-39, proti ktorému podal opatrovník žalovaného odpor, preto ho súd uznesením zo dňa 03.05.2018 sp.z. 7Csp/223/2017-51 zrušil v celom rozsahu.

3. Opatrovník žalovaného v odpore uviedol, že žalovaný nie je schopný podať vlastné vyjadrenie, pričom bol obmedzený spôsobilosti na právne úkony a bol mu Okresným súdom Bánovce nad Bebravou dňa 28.06.2016 ustanovený Spoločnosť Zlatý vek o.z. za opatrovníka. Pred umiestnením v ZSS Bojná bol žalovaný hospitalizovaný v Nemocnici Partizánske od 09.07. - 14.07.2014 na internom oddelení a následne na oddelení dlhodobo chorých do 13.08.2014. Potom bol umiestnený do ZSS v Starej Turej, odkiaľ odišiel na vlastnú žiadosť, vrátil sa do mesta, pričom pre jeho zlý stav bol následne

hospitalizovaný v Psychiatrickej nemocnici Veľké Zálužie až do 03.10.2014, kedy bol umiestnený do ich zariadenia, od 01.05.2017 bolo zmenené miesto poskytovania sociálnych služieb do Špecializovaného zariadenia Domu ošetrovateľskej starostlivosti Nitra. Žalovaný bol dlhodobo dezorientovaný a zmätený, už v čase uzatvorenia zmluvy si neuvedomoval plne dôsledky svojho konania, o čom svedčí aj návrh na pozbavenie spôsobilosti. V súčasnosti je spokojný, kľudný, nemá tendenciu utekať. Žalovaný trpí psychiatrickými diagnózami, najmä demenciou a atrofiou mozgu, nevie sa vyjadriť relevantne k jeho životu pred umiestnením v ich zariadení, podľa informácii sociálnej pracovníčky sa žalovaný mal vyjadriť v tom smere, že on si žiaden úver nebral. Príjem žalovaného tvorí starobný dôchodok zo SVK a ČR spolu vo výške cca 423 eur, z ktorého platí za sociálne služby v sume 520,45 eura, čo znamená, že výška mesačnej platby tak nepostačuje kryť ani náklady za sociálne služby.

4. Žalobca v písomnom vyjadrení uviedol, že pohľadávka žalobcu predstavuje neuhradenú časť úver poskytnutého žalovanému právnym predchodcom žalobcu, pričom doposiaľ dlžná neuhradená suma úveru predstavuje 2298,91 eur s príslušenstvom, riadnymi úrokmi a poplatkami, kedy suma 1680,52 eura predstavuje neuhradenú sumu istiny, keďže počas trvania úverového vzťahu žalovaný uhradil sumu v celkovej výške 920,54 eura, z čoho na istinu uhradil sumu 320,48 eura, pričom zostatok nesplatenej istiny predstavuje 1680,52 eura. Od 15.05.2015 žalovaný neuhradil žiadnu platbu. Ďalej suma 543,39 eura predstavuje riadne úroky a suma 75 poplatky a to za správu úveru za obdobie od 11.11.2013 do vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úver, t.j. do 22.11.2016, počas ktorého obdobia boli vystavené upomienky vo výške 25 eur. Poplatky boli individuálne zmluve dojednané. Predložená zmluva pritom splňa všetky požadované náležitosti podľa zákona o spotrebiteľských úveroch.

5. Opatrovník žalovaného na pojednávaní dňa 05.09.2018 uviedol, že k samotnému úveru sa vyjadriť nevie, žalovaný nič nespomína, nevie, kde je samotná banka, jeho zdravotný stav je taký, že sa nevie vyjadriť k tomu, čo bolo pred tým ako bol umiestnený u nich v zariadení, žije v tom, že je stále ženatý, že ho chodí navštevovať manželka a deti. Jeho rodina nevie nič uviesť, medzi nimi boli zlé rodinné vzťahy, pretože žalovaný bol silný alkoholik. Nenavštevujú ho ani súrodenci, nemajú informácie o jeho živote pred umiestnením u nich v zariadení. Podľa ich skúsenosti atrofia mozgu a demencia nevznikne zo dňa na deň, myslí si, že vzhľadom na to, že bol ťažký alkoholik, pri uzatváraní zmluvy museli vidieť, že nie je v poriadku.

6. Opatrovník žalovaného na pojednávaní dňa 01.02.2019 uviedol, že doposiaľ pretrváva zlý stav žalovaného a jeho dezorientácia. Nevie o sebe, myslí si, že je ženatý, zamestnaný. Pokiaľ ide o jeho pomery došlo k zmene v tom smere, že nadobudol dedičstvo po svojom bratovi, preto v súčasnosti je schopný v prípade ak by bol zaviazaný, splatiť dlh.

7. Súd vykonal dokazovanie a to oboznámením sa podstatného obsahu listín nachádzajúcich sa v spise a to: produktové obchodné podmienky pre hypotekárne a splátkové úvery, Všeobecné obchodné podmienky, Zmluva o postúpení pohľadávok č. 0258/2017/CE, Špecifikácia pohľadávky, Oznámenie o postúpení pohľadávky, Fotokópia podacieho hárku, Zmluva o splátkovom úvere, Štandardné európske informácie s spotrebiteľskom úvere, Informácie o RPMN, Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti, Fotokópia doručky, Výzva zo dňa 26.10.2016 pre žalovaného, Výzva zo dňa 20.12.2016, Listina o ustanovení za opatrovníka, Rozsudok OS Bánovce nad Bebravou 4Ps/4/2014-171 zo dňa 05.04.2016, Fotokópia podacích hárkov, Výpis obrátov na úverovej zmluve, Rozpis platieb č. I., vyčíslenie úrokov, vyčíslenie poplatkov, rozpis platieb na istinu, Lustrácia žalovaného v agende OP, Odpoveď SLSP, a.s., prehľad transakcii, z obsahu pripojeného spisu Okresného súdu Bánovce nad Bebravou sp. zn. 4 Ps/4/2014, oboznámil najmä: návrh, lekárska správa, žiadosť o zbavenie svojprávnosti zo dňa 13.10.2014, potvrdenie od Psychiatrickej nemocnice Veľké Zálužie, Lekárska správa O.. C. B., Znalecký posudok č. 210/215 O.. M. U., zmluva o plátkovom úvere, zápisnica o pojednávaní zo dňa 23.02.2016 - výsluch znalca č. I. 131-132, z obsahu pripojeného spisu Okresného súdu Nitra sp. zn. 13Ps/10/2018 oboznámil najmä: správa o majetkových pomeroch za 2. polrok 2018 a zistil tento skutkový a právny stav:

8. Podľa zmluvy o splátkovom úvere č. 5049359260 zo dňa 11.11.2013 predchodca žalobcu (Slovenská sporiteľňa, a.s.) v postavení veriteľa a žalovaný v postavení dlžníka uzatvorili zmluvu o spotrebiteľskom úvere, predmetom ktorej bolo poskytnutie spotrebného úveru na čokoľvek vo výške 2001 eur, pri výške mesačnej splátky 50,83 eura, termín splatnosti splátok bol dohodnutý na 15. dňa v mesiaci, splatnosť prvej splátky bol 15.12.2013, termín konečnej splatnosti 15.03.2019, spôsob splácania inkasom z inkasného účtu č. 5016872762/0900, účet pre poskytnutie úveru: 5016872762/0900. Ročná úroková

sadzba bola stanovená 19,40% p.a., úrok z omeškania 5% p.a., priemerná hodnota RPMN 18,84%, RPMN 21,54%, celková čiastka splatná spotrebiteľom 3.251,75 eura.

9. Listom zo dňa 26.10.2016 predchodca žalobcu oznámil žalovanému, že je v omeškaní so splácaním úver v sume 902,75 eura a súčasne ho vyzval na úhradu dlžnej sumy do 15 dní od doručenia tejto výzvy, pričom bol upovedomený, že ak v stanovenej lehote neuhradí dlžnú sumu, je banka oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky banky, čím sa stane splatnou celá pohľadávka banky a stratí tak možnosť zaplatiť ju v splátkach. Podľa podacieho hárku č. EPH008082187 bola zásielka odoslaná žalovanému 2. triedou na adresu: Bojná 209.

10. Listom zo dňa 23.11.2016 predchodca žalobcu oznámil žalovanému, že ku dňu 22.11.2016 bola vyhlásená mimoriadna splatnosť pohľadávky zo zmluvy č. 5049359260 a súčasne vyzval žalovaného, aby v lehote 15 dní uhradil pohľadávku zo zmluvy vo výške 2334,79 eura. Zásielka sa vrátila od žalovaného s tým, že neprevzatá v odbernej lehote.

11. Listom zo dňa 20.12.2016 predchodca žalobcu vyzval žalovaného na úhradu pohľadávky v celkovej výške 2370,77 eura. Podľa podacieho hárku č. EPH008532100 bola zásielka odoslaná žalovanému 2. triedou na adresu: Bojná 209.

12. Podľa oznámenia o postúpení pohľadávky zo dňa 31.03.2017 vyplýva, že predchodca žalobcu oznámil žalovanému, že na základe zmluvy o postúpení pohľadávok č. 0258/2017/CE uzatvorená dňa 24.03.2017 bola postúpená pohľadávka spolu s príslušenstvom zo zmluvy č. 5049359260 na spoločnosť Intrum Justitia Slovakia, s.r.o., so sídlom Bratislava, Karadžičova 8, IČO: 35 831 154. Podľa podacieho hárku č. EP EPH009290739 bola zásielka odoslaná žalovanému na adresu Bánovce nad Bebravou.

13. Podľa prehľadu platieb vyplýva, že žalovaný uhradil spolu sumu 920,54 eura.

14. Z oznámenia Slovenskej sporiteľni, a.s. zo dňa 23.11.2018 súd zistil, že účet č. 5016872762/0900 patrí Z. Z., nar. XX.XX.XXXX (žalovanému).

15. Žalobca nadobudol pohľadávku žalovaného zmluvou o postúpení pohľadávky uzatvorenej dňa 24.03.2017.

16. Rozsudkom Okresného súdu Bánovce nad Bebravou sp. zn. 4Ps/4/2014-171 zo dňa 05.04.2016, právoplatný dňa 18.05.2016, bol žalovaný čiastočne obmedzený spôsobilosti na právne úkony tak, že je spôsobilý disponovať s finančnou čiastkou 2 eur denne bez súhlasu opatrovníka, nie je spôsobilý vykonávať majetkovoprávne a dedičské úkony - uzatvárať kúpne zmluvy, darovacie zmluvy, zmluvy o úvere, zmluvy o pôžičke, prevádzať svoj hnutelný a nehnuteľný majetok na iné osoby, akýmkoľvek spôsobom ho zaťažiť a spísať závet, za opatrovníka mu bol ustanovený : Spoločnosť Zlatý vek so sídlom Novomeského 499/17, 949 12 Nitra, IČO: 42 204 267, ktorému bola uložená povinnosť zastupovať nesvojprávneho v konaní pred štátnymi orgánom v rozsahu opatrovníckych práv a povinností, spravovať jeho majetok a ak nejde o bežné veci je na nakladenie s majetkom potrebné schválenie súdu.

17. Zo znaleckého posudku znalca O. M. U. č. 210/2015, vyplynulo, že u žalovaného je zistená prítomnosť trvalej a nevyliciteľnej duševnej poruchy, ktorou je demencia, resp. dementný syndróm alkoholickéj, resp. zmiešanej aj vaskulárnej etiológie. Pozornosť žalovaného je narušená, oslabená je najmä distribúcia, orientovaný je osobou, neorientovaný miestom, časom ani situáciou, nálada je tupo euforická, bezstarostná, afektivita nestabilná, zvýšená afektívna dráždivosť. Psychomotorické prejavy až senilne simplifikované, stereotypné, vnímanie kvantitatívne ani kvalitatívne nie je narušené halucináciami ani ilúziami, myslenie dynamicky spomalené, obsahovo-štruktúrne je menej konzistentné, bludy neprodukuje. Intelektové a pamäťové schopnosti sú organicky deteriorované do pásma detencie. Medzery v pamäti vypĺňa fabuláciami. V konaní v extramuralných podmienkach systematický konzum alkoholu s masívnymi poruchami správania, frustračná tolerancia na štandardnú záťaž je znížená, narušená autonómnosť konania, nesamostatnosť, zvýšená sugestibilita a ovplyvniteľnosť inými osobami, nekritičnosť, neschopnosť predvídať následky, ľahostajnosť, život zo dňa na deň, psychosomatická odkázanosť, osobnosť je organicky narušená, dementná. Okrem toho znalec konštatuje, že z dôvodu duševného postihnutia žalovaný nie je spôsobilý na majetkovo-právne a dedičské úkony - nie je spôsobilý uzatvárať kúpne zmluvy, darovacie zmluvy, zmluvy o úvere, zmluvy

o pôžičke, prevádzať svoj hnutelný a nehnuteľný majetok na iné osoby, akýmkoľvek spôsobom ho zaťažiť a spísať závet. Nie je kritický k svojmu zdravotnému stavu, nie je spôsobilý na právne úkony v oblasti sociálnej starostlivosti o svoju osobu, teda nie je spôsobilý posúdiť potrebu umiestnenia do ústavu sociálnej starostlivosti, je neschopný autonómnej existencie, vyžaduje ústavnú sociálnu starostlivosť v zariadení sociálnych služieb natrvalo, nie je schopný hospodáriť s dôchodkom, tento nech poberá opatrovatel'. Zlepšenie psychického zdravotného stavu očakávať nemožno, prognóza neistá, skôr horšia.

18. Z výpovede znalca vo veci 4Ps/4/2014 na pojednávaní vyplynulo, že žalovaný je orientovaný správne iba osobou, nebol orientovaný miestom, časom ani situáciou, jeho vedomie bolo lucidné, pozornosť oslabená, jeho nálada tupo euforická, bezstarostná. Jeho intelektové a pamäťové schopnosti boli organicky znížené do pásma demencie, pričom medzery v pamäti boli vyplňované fabuláciami, nechápal zmysel vyšetrenia. S diagnózou demencie bol diagnostikovaný a posudzovaný aj počas hospitalizácie vo Veľkom Záluží v roku 2014a tiež psychiatrom O. Z., ktorý je v súčasnosti jeho ošetrojúcim psychiatrom. Po vyhodnotení údajov, dospel k záveru, že u žalovaného sa jedná o prítomnosť trvalej a nevyliciteľnej duševnej poruchy, ktorou je demencia zmiešanej etiológie, to znamená príčiny. Po stránke etiologickej, teda príčinnej, sa jedná o príčinu cievnu, ďalej alkoholickú. Bolo realizované aj CT vyšetrenie mozgu, ktoré preukázalo atrofiu. Z dôvodov demencie nie je úplne spôsobilý na právne úkony, preto odporúča čiastočné obmedzenie spôsobilosti na právne úkony, s tým, že nie je spôsobilý na majetkovoprávne a dedičské úkony, nie je spôsobilý uzatvárať kúpne zmluvy, darovacie zmluvy, zmluvy o úvere, zmluvy o pôžičke, prevádzať svoj hnutelný a nehnuteľný majetok na iné osoby, akýmkoľvek spôsobom ho zaťažiť a spísať závet. Obmedzenie spôsobilosti na právne úkony nie je v jeho neprospech, ale konaním, ktoré ho má ochrániť pred možnými negatívnymi aktivitami iných osôb, ktoré by mohli jeho psychický stav prípadne zneužiť. Mozog zostane atrofovaný naveky, to sa nezlepší.

19. Podľa § 38 ods. 1 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, pokiaľ ten, kto ho urobil, nemá spôsobilosť na právne úkony.

20. Podľa § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka takisto je neplatný právny úkon osoby konajúcej v duševnej poruche, ktorá ju robí na tento právny úkon neschopnou.

21. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov (v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy) spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona nemožno poskytnúť finančnými prostriedkami v hotovosti.

22. Podľa § 52 ods.1 OZ (v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

23. Na platnosť právneho úkonu vyžaduje zákon splnenie určitých predpokladov. V ustanovení § 37 Občianskeho zákonníka sú kladené osobitné požiadavky na vôľovú stránku osoby robiacej právny úkon a na jej prejav. Právny úkon musí byť z tohto hľadiska urobený predovšetkým slobodne, vážne, určite a zrozumiteľne. Predmet právneho úkonu musí byť tiež objektívne možný. Okrem náležitostí vôle a prejavu, resp. náležitosti predmetu právneho úkonu musia byť splnené aj ďalšie predpoklady platnosti právneho úkonu. Tieto sa týkajú osoby konajúceho subjektu (§ 38 Občianskeho zákonníka), dovolenosti právneho úkonu (§ 39 Občianskeho zákonníka) jeho právnej formy (§ 40 Občianskeho zákonníka). Pokiaľ ide o osobu konajúceho subjektu, platný právny úkon môže byť urobený iba fyzickou osobou, ktorá má spôsobilosť na právne úkony a ktorej spôsobilosť na právne úkony nebola na základe ustanovenia § 10 Občianskeho zákonníka odňatá ani obmedzená. Spôsobilosť na právne úkony v uvedených prípadoch Občiansky zákonník viaže na vek (ak ide o maloletého) alebo na vôľovú a mravnú vyspelosť dospelšej fyzickej osoby. Pritom je potrebné rozlišovať medzi osobou, ktorej spôsobilosť bola súdom obmedzená a osobou, ktorej spôsobilosť takýmto spôsobom nebola obmedzená, ale konkrétny právny úkon urobila v duševnej poruche (§ 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka), čo má na platnosť právneho úkonu také isté dôsledky, ako keby o jej spôsobilosti už predtým rozhodol súd. Ustanovenie § 38 Občianskeho zákonníka vychádza z toho, že spôsobilosť na právne úkony môže byť určitým fyzickým osobám vzhľadom na ich vek alebo duševný vek celkom alebo sčasti odňatá súdom. Zistenie neplatnosti právneho úkonu, ktorý urobila fyzická osoba v konkrétnom prípade (napr. podpísala zmluvu)

pod vplyvom duševnej poruchy, môže konštatovať iba súd. Svoje zistenie musí oprieť o znalecký posudok, ktorý v spojitosti s ďalšími dôkazmi by mal viesť súd k jeho záveru o tom, či posudzovaná osoba v danom okamihu konala pri robení predmetného právneho úkonu v duševnej poruche alebo nie. Ak má byť urobený právny záver, že právny úkon je podľa § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka neplatný, musí byť bez pochybnosti preukázané, že predmetná osoba konala v duševnej poruche aspoň prechodnej povahy, ktorá by ju robila na predmetný právny úkon nespôsobilou, teda nie každá duševná porucha fyzickej osoby, ktorá robí právny úkon, vedie k jeho absolútnej neplatnosti právneho úkonu, ale len taká duševná porucha, ktorá konajúcu osobu robí na tento právny úkon neschopnou z dôvodu, že nemôže posúdiť následky svojho konania alebo svoje konanie ovládnuť. Neplatnosť právneho úkonu podľa § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyžaduje bezpečné zistenie, že účastník právneho úkonu v čase, keď urobil právny úkon, nedokázal posúdiť následky svojho konania alebo svoje konanie ovládnuť. V súdnom konaní je tak potrebné zistiť existenciu duševnej poruchy a či táto duševná porucha mala vplyv na schopnosť konajúcej osoby posúdiť následky svojho konania a ovládnuť svoju vôľu. V tomto prípade sa nevyžaduje, aby konajúca osoba bola v dobe právneho úkonu zbavená spôsobilosti na právne úkony alebo aby jej bola spôsobilosť na právne úkony obmedzená, príp. ak obmedzenie na základe rozhodnutia nezahŕňa právny úkon, o ktorý ide. Postačí, aby v rozhodnej dobe konala pod vplyvom duševnej poruchy. Samotným výrokom rozhodnutia súdu o pozbavení alebo obmedzení spôsobilosti na právne úkony nenastáva vždy rozhodujúca zmena v posudzovaní napr. platnosti urobených právnych úkon, tie môžu byť neplatné už z toho dôvodu, že boli urobené v duševnej poruche, ktorá robí osobu na tento právny úkon neschopnou bez toho, aby bolo treba, aby táto osoba bola pozbavená spôsobilosti na právne úkony (porovnaj R III/1979). Vzhľadom na znenie ustanovenia § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka je potrebné zdôrazniť, že nie každá duševná porucha fyzickej osoby, ktorá robí právny úkon, vedie k jeho neplatnosti, ale iba tá duševná porucha, ktorá konajúcu osobu robí na tento právny úkon neschopnou z dôvodu, že nemôže posúdiť následky svojho úkonu a/alebo svoje konanie ovládnuť. Dôvodom neplatnosti právneho úkonu podľa § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka je teda duševná porucha trvalá alebo len prechodnej povahy, a to za predpokladu, že konajúca osoba nebola v dôsledku pôsobenia duševnej poruchy schopná ovládnuť svoje konanie a/alebo rozpoznať jeho následky.

24. Súd v konaní považoval za rozhodujúce z hľadiska posúdenia dôvodnosti uplatneného nároku žalobcu posúdiť a ustáliť, či v prípade zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 11.11.2013, uzatvorená s predchodcom žalobcu (Slovenská sporiteľňa, a.s.) a žalovaným, na základe ktorej boli žalovanému poskytnuté finančné prostriedky v sume 2001 eur, ide o platný právny úkon žalovaného s poukazom na konanie v (opatrovníkom žalovaného tvrdenéj) duševnej poruche. V prípade neplatnosti právneho úkonu žalovaného, bolo potrebné skúmať, či sa bezdôvodne neobohatil z neplatného právneho úkonu. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že žalovanému boli poskytnuté finančné prostriedky vo výške 2001 eur a to na účet 5016872762/0900, ktorý bol podľa oznámenia Slovenskej sporiteľne, a.s. účtom žalovaného a z výpisu ktorého bolo preukázané aj to, že inkasom bol splácaný úver z predmetného účtu, pričom žalovaný uhradil sumu v celkovej výške 920,54 eura. Zo znaleckého dokazovania v konaní vedenom na Okresnom súde Bánovce nad Bebravou pod sp. zn. 4Ps/4/2014, predmetom ktorého bolo obmedzenie spôsobilosti žalovaného na právne úkony, a to znaleckého posudku znalca MUDr. M. U. č. 210/2015, vyplynulo, že u žalovaného je zistená prítomnosť trvalej a nevyliciteľnej duševnej poruchy, ktorou je demencia, resp. dementný syndróm alkoholickéj, resp. zmiešanej aj vaskulárnej etiológie. Pozornosť žalovaného je narušená, oslabená je najmä distribúcia, orientovaný je osobou, neorientovaný miestom, časom ani situáciou, nálada je tuho euforická, beztarostná, afektivita nestabilná, zvýšená afektívna dráždivosť. Psychomotorické prejavy až senilne simplifikované, stereotypné, vnímanie kvantitatívne ani kvalitatívne nie je narušené halucináciami ani ilúziami, myslenie dynamicky spomalené, obsahovo-štruktúrne je menej konzistentné, bludy neprodukuje. Intelektové a pamäťové schopnosti sú organicky deteriorované do pásma detencie. Medzeri v pamäti vyplňá fabuláciami. V konaní v extramuralných podmienkach systematický konzum alkoholu s masívnymi poruchami správania, frustračná tolerancia na štandardnú záťaž je znížená, narušená autonómnosť konania, nesamostatnosť, zvýšená sugestibilita a ovplyvniteľnosť inými osobami, nekritičnosť, neschopnosť predvídať následky, ľahostajnosť, život zo dňa na deň, psychosomatická odkázanosť, osobnosť je organicky narušená, dementná. Okrem toho znalec konštatuje, že z dôvodu duševného postihnutia žalovaný nie je spôsobilý na majetkovo-právne a dedičské úkony - nie je spôsobilý uzatvárať kúpne zmluvy, darovacie zmluvy, zmluvy o úvere, zmluvy o pôžičke, prevádzať svoj hnutelný a nehnuteľný majetok na iné osoby, akýmkoľvek spôsobom ho zaťažovať a spísať závet. Nie je kritický k svojmu zdravotnému stavu, nie je spôsobilý na právne úkony v oblasti sociálnej starostlivosti o svoju osobu, teda nie je spôsobilý posúdiť potrebu umiestnenia do ústavu sociálnej starostlivosti, je neschopný autonómnej existencie, vyžaduje

ústavnú sociálnu starostlivosť v zariadení sociálnych služieb natrvalo, nie je schopný hospodáriť s dôchodkom, tento nech poberá opatrovateľ. Zlepšenie psychického zdravotného stavu očakávať nemožno, prognóza neistá, skôr horšia. Poukazujúc na závery znaleckého dokazovania, súd dospel k záveru, že žalovaný v čase uzatvorenia zmluvy dňa 11.11.2013 trpel duševnou poruchou, a to demenciou zmiešanej etiológie, to znamená príčiny, pričom ide o príčinu cievnu, ďalej alkoholickú, ktorá robila žalovaného nespôsobilým na predmetný právny úkon, keďže znemožňovala žalovanému uvedomiť si obsah a význam tohto právneho úkonu a posúdiť následky svojho konania. Okrem toho bola u žalovaného diagnostikovaná atrofia mozgu.

25. Súd prihladnuc na závery znaleckého posudku znalca O. M. U., a aj vyjadrenia opatrovníka žalovaného, dospel k záveru, že žalovaný v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy o splátkovom úvere trpel takou duševnou psychickou poruchou, ktorá mu znemožňovala posúdiť obsah a význam tohto právneho úkonu a následky svojho konania, čo má za následok neplatnosť predmetnej úverovej zmluvy zo dňa 11.11.2013 v zmysle § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Súd dodáva, že rozhodujúcou skutočnosťou z hľadiska posudzovania platnosti právneho úkonu podľa § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka nie je to, či a kedy bola osobe obmedzená spôsobilosť na právne úkony, ale rozhodujúcou skutočnosťou je zistenie, či v čase uzatvorenia predmetnej zmluvy žalovaný trpel takou duševnou poruchou, ktorá ho robila na takéto právnym úkon nespôsobilou. Samotným výrokom rozhodnutia súdu o obmedzení spôsobilosti na právne úkony totiž nenastáva vždy rozhodujúca zmena v posudzovaní napr. platnosti urobených právnych úkonov, tie môžu byť neplatné už z toho dôvodu, že boli urobené v duševnej poruche, ktorý robí osobu na tento právny úkon neschopnou bez toho, aby bolo treba, aby táto osoba bola pozbavená alebo obmedzená spôsobilosti na právne úkony. Nevýžaduje sa teda, aby konajúca osoba bola v dobe právneho úkonu bola zbavená spôsobilosti na právne úkony alebo aby bola obmedzená jej spôsobilosť na právne úkony, postačí, aby v rozhodnej dobe konala pod vplyvom duševnej poruchy, čo v konaní mal súd za preukázané.

26. Súd preto predmetný právny vzťah medzi stranami sporu posúdil ako bezdôvodné obohatenie podľa § 451 ods. 2 OZ, ako plnenie z neplatného právneho úkonu. Z uvedeného dôvodu žalobcovi patrí nárok na vrátenie iba sumy úveru poskytnutého na základe neplatnej zmluvy o úvere, t.j. sumy 2001 eur, z ktorej bolo doposiaľ uhradených 920,54 eura, a preto súd žalobcovi priznal sumu 1080,46 eura (2001-920,54 eura) aj spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 1.080,46 eura od 18.12.2016 do zaplataenia, keďže v konaní bolo preukázané, že predchodca žalobcu vyzval žalovaného na plnenie, a preto súd priznal aj žalobcom uplatňovaný úrok z omeškania od 18.12.2016 do zaplataenia.

27. Z uvedených dôvodov súd žalobu vo zvyšku zamietol.

28. Podľa § 255 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

29. Podľa § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

30. Podľa § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

31. Žalobca sa domáhal zaplataenia sumy 2.298,91 eura (100%), súd mu priznal 1.080,46 eura (47 % zo žalovanej sumy), vo zvyšku 1.218,45 eura (53 % zo žalovanej sumy) žalobu zamietol. Miera úspechu sa počíta ako rozdiel pomerných úspechov. Žalovaný bol úspešný v 6 % (47-53 %) a v takomto rozsahu by mu patrila aj náhradu trov konania. Súd žalovanému, ktorý bol v konaní úspešný v rozsahu 6%, náhradu trov konania nepriznal, v prejednávanej veci však možnosť priznania náhrady vylučovalo to, že žalovanému v konaní preukázateľne žiadne účelne vynaložené výdavky ako trovy konania nevznikli (§ 255 ods. 1 CSP a contrario i za použitia analógie podľa čl. 4 ods. 1 CSP)

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Nitra písomne.

V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka, ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ak žalovaný nespĺní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.